

Bulletinen

Riksförbundet Enskilda Vägars medlemstidning

Nr 4 • 2013

God Jul &
Gott Nytt År!

Se upp för
**Oseriösa
företag**

Dagvatten
*diskuteras
i Vellinge*

Klara nu:
**Vårens
kurser**

Uno har ordet

Inom REV har vi under senare år hyst en viss oro för att genomförda förändringar inom Trafikverket skulle kunna leda till sämre service för de enskilda väghållarna i form av svårare att få kontakt och möjligen också svårare att få råd och stöd i de frågeställningar som dyker upp för den enskilda väghållaren. Som framgår av den enkät som Trafikverket genomfört och som redovisas översiktligt på sidan 24 är förändringarna dock inte något som ger utslag i missnöje när väghållarna tillfrågats om saken. Jag tycker Trafikverkets personal får sträcka på sig; 85 procent av de tillfrågade är nöjda eller mycket nöjda med kontakterna med Trafikverkets tjänstemän, vilket ju är en väldigt bra och hög kundnöjdhet!

I detta nummer har vi bl.a. laddad upp med ett ordentligt reportage, som beskriver den dagvattenproblematik som finns i Vellinge kommun och hur kommunen på ett föredömligt sätt har för avsikt att lösa frågan; istället för att blunda och lämna väghållare och fastighetsägare i sticket, avser kommunen ta ett helhetsgrepp och nyttja den lag som faktiskt finns för ändamålet, lagen om allmänna vattentjänster. Här får ni som har liknande problem i er egen kommun, ett exempel att ta efter och hänvisa till om kommunen inte vill hantera problemen, utan låta fastighetsägarna och de enskilda väghållarna själva söka lösa frågorna lokalt utan de verktyg som lagstiftaren faktiskt tillhandahåller. Förhoppningsvis finner ni även i övrigt intressanta reportage och artiklar i tidningen, som kan komma till pass under kommande helgers ledigheter.

Med önskan om en riktigt

GOD JUL

Uno Jakobsson
Ordförande

REV Bulletinen utges av Riksförbundet Enskilda Vägar

Adress: Riddargatan 35-37, 114 57 STOCKHOLM
Telefon: 08-20 27 50, Fax: 08-20 74 78
E-post: kansliet@revriks.se • www.revriks.se

Postgiro: 35 77 63-2 Bankgiro: 5528-1109

REV Bulletinen utkommer 4 nr per år med en upplaga på 12 000 ex.

Citera gärna Bulletinen - men ange källan.
Ansvarig utgivare: Uno Jakobsson

Produktion: Elanders Sverige AB

Form och original: Anni Sundquist/Elanders Sverige AB

Annonser: Kansliet 08-20 27 50
REV tar inget ansvar för annonsörernas utlovade förpliktelser m m.

Kansliet har telefontid:

Måndagar-onsdagar, fredagar ..... 09.00 - 15.00
Tisdagar ..... 09.30 - 15.00
Torsdagar ..... 09.00 - 12.00
Lunchstängt ..... 12.00 - 13.00

På kansliet finns

Maria Sundström, kanslichef 08-440 24 61
Leif Kronkvist, vägingenjör 08-20 27 62
Nils Blohm, lantmätare 08-20 27 64
Solweig Hultén, administratör 08-20 27 50
Carina Pörm, administratör, ti-on, to 08-20 27 50
Birgit Westlund, kassaförvaltare, torsdagar 08-20 27 50

Valda funktionärer

Ordinarie:

Uno Jakobsson, ordförande
Mikael Näslund, vice ordförande
Malin Ohlsson, sekreterare
Christer Ångström
Lars Olin
Margareta Vikgren
Anders Lundell

Suppleanter:

Jan Ellström
Jenny Malmén
Claes Henkel
Ulf Lidesjö

Revisorer:

Eva Yng
Berndt Wiklander

Revisorssuppleant:

Ulf Crona

Valberedning:

Curt Carleteg, sammankallande,
Inger Strömberg och Bengt Larsson

Regionansvariga:

Ulf Lidesjö, regionansvarig Väst
Christer Ångström, regionansvarig Öst
Michael Näslund, regionansvarig Norr Mitt
Lars Olin, regionansvarig Syd

Omslagsfoto: Göran Sundström

Foto där inget annat anges: Kansliets personal

Riksförbundet Enskilda Vägar grundades 1968 och har som uppgift att företräda de enskilda väghållarnas intressen. Förbundet bistår medlemsorganisationerna med råd och anvisningar i juridiska, ekonomiska, väg- och lantmäteri-tekniska frågor, bedriver opinionsbildning och arrangerar utbildningar. Verksamheten finansieras i huvudsak med medlemsavgifter. I medlemsavgiften ingår ett för väghållare heltäckande försäkringspaket.

Kansliets öppettider i jul:

23 dec 9-15   31 dec-1 jan...stängt
24-26 dec ..... stängt   2 jan 9-15
27 dec 9-15   3 jan 9-15
30 dec 9-15   6 jan ..... stängt

Innehåll

- 4 Dagvatten diskuteras i Vellinge

JURIDIK

- 12 Se upp för oseriösa företag
- 22 Det kan bli dyrt att sätta upp stolpar
- 26 Vad gör man om en fastighetsägare inte betalar vägavgiften

VÄGTEKNIK

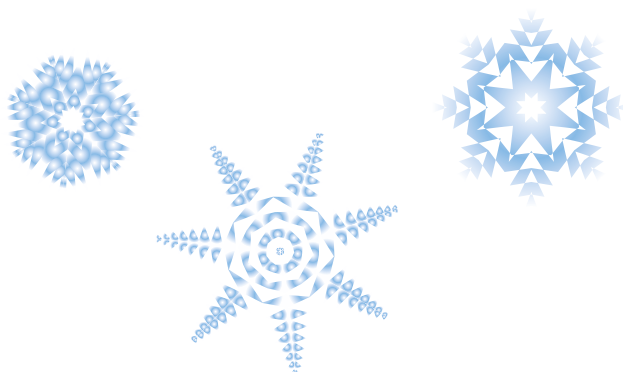
- 16 Ta vara på gammal asfalt

FÖRSÄKRING

- 20 Information från REVs försäkringsgivare

REV-NYTT

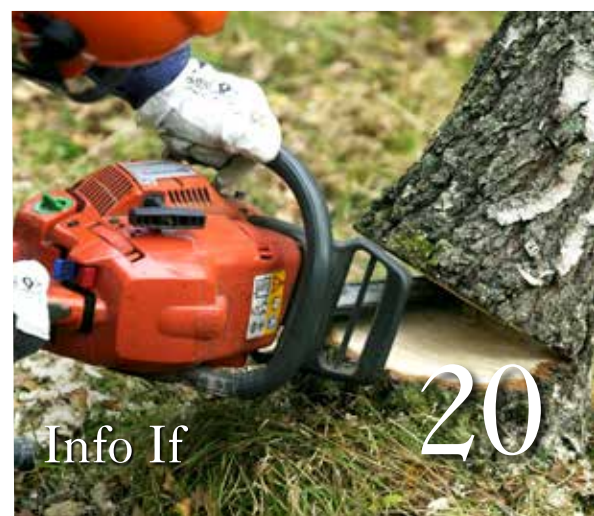
- 14 Halvtid i förbundets verksamhetsperiod
- 24 Trafikverkets enkät om tillgänglighet och expertstöd
- 30 Vårens kurser

Dagvatten
i Vellinge 4

Verksamhetsperiod
1/2-tid

Info If

20

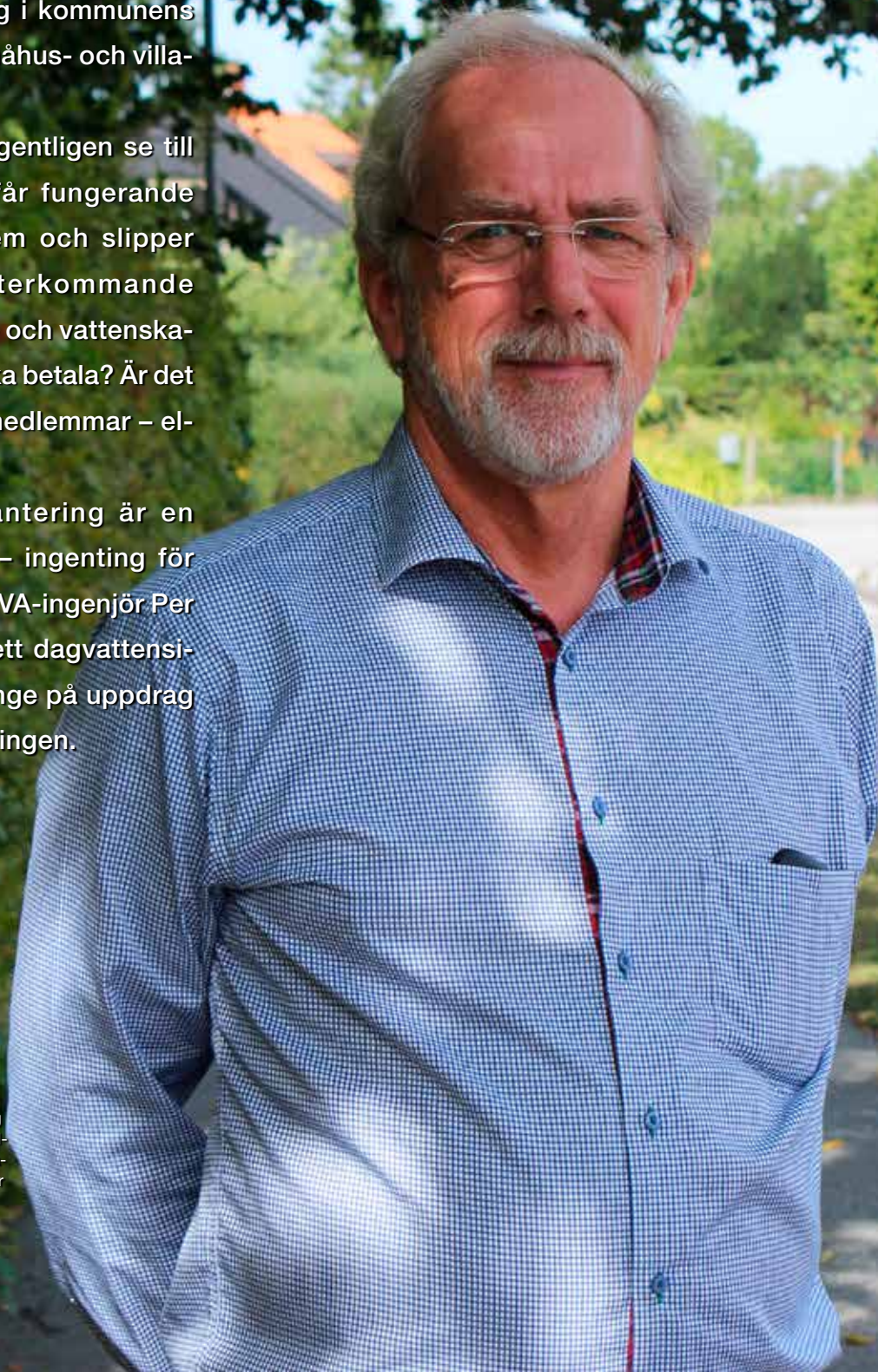
Dagvatten

I Vellinge i Skåne sköter 93 samfällighetsföreningar tillsammans 22 mil väg i kommunens tätbebyggda småhus- och villaområden.

Men vem ska egentligen se till att områdena får fungerande dagvattensystem och slipper drabbas av återkommande översvåmnings- och vattenskador? Och vem ska betala? Är det föreningarnas medlemmar – eller kommunen?

– Dagvattenhantering är en komplex fråga – ingenting för amatörer, säger VA-ingenjör Per Juhlin, som utrett dagvattensituationen i Vellinge på uppdrag av kommunledningen.

– Det behövs stora investeringar i förbättrad dränering och dagvattenhantering i villaområdena på Falsterbonåset, konstaterar VA-ingenjör Per Juhlin, Vellinge kommun, i en färsk utredning.

I tätbebyggda Höllviken är det endast fastigheterna inom grönmärkat område som har system för dagvattenhantering.

diskuteras i Vellinge

Kustkommunen Vellinge i Skåne förbereder sig för konsekvenserna av en klimatförändring. Ett system av vallar längs stränderna ska skydda bebyggelsen på det särskilt utsatta Falsterbonäset från stigande havsnivåer. Men hotet kommer inte bara från havet – det kommer även ovanifrån och underifrån. Med stigande havsnivå och ökade nederbörds mängder kommer även grundvattennivån att stiga och dagvattnet få svårare att rinna undan.

– Detta kommer att ställa ökade krav på dränering och bortledning av dagvatten, säger Per Juhlin, som tidigare var VA-chef i Vellinge, men ägnat de senaste två åren åt att utreda vilka investeringar i förbättrad dagvattenhantering som kan bli nödvändiga i kommunens olika bostadsområden framöver.

Saknar system för dagvatten

I dag saknar flertalet äldre småhus- och villaområdena på Falsterbo-näset i stor utsträckning fungerande system för dränering och bortledning av dagvatten. En anledning till det är att områdena ursprungligen exploaterades för sommarboende. Områdena var glesare bebyggda, ytorna med naturmark var större, så gott som alla vägar var grusvägar.

– Områdena var i princip självdränerande. De ligger ju på en sandbank och inget material dränerar lika bra som sand, säger Per Juhlin.

Men i dag är det inte alltid tillräckligt. Ursprungliga sommarhusområden som Kämpinge/Höllviken och Ljunghusen har drastiskt ändrat karaktär under de senaste fyrtio, femtio åren. Numera bor flertalet där året runt.

– Det har också skett en väldig förtätning i dessa områden.

När jag var liten påg var det 3 500 till 4 000 personer som bodde permanent på Falsterbonäset. I dag är det ca 20 000. I dag ligger villorna sida vid sida, trädgårdarna är ofta till stor del stenlagda och i princip alla gator och vägar har slitlager av asfalt. Den utvecklingen ställer nya krav på dagvattenhanteringen i områdena eftersom vattnet får svårare att rinna undan, säger Per Juhlin.

” *Dagvattenhantering är en komplex fråga – ingenting för amatörer...*

Problem med översvämningar

Tre extraordinära väderhändelser under senare år har visat detta, konstaterar han.

- Sommaren 2007 drabbades Vellinge av mycket regn som kröntes med ett rejält skyfall i början av juli månad. Det ledde till översvämningar och skador på fastigheter i bland annat Skanör-Falsterbo och Ljunghusen.

- I augusti 2010 kom ett störtregn som gav 60-80 mm regn under sex timmar och förorsakade skador på hus i bland annat

östra delarna av Höllviken.

- Sommaren 2011 var det dags igen. Efter en snörik vinter följde en regnig sommar vilket innebar att vattnet inte rann undan utan steg upp i husgrunder och trossbottnar. Låglänta delar av östra Höllviken drabbades värst.

Lennart Serder är ordförande i Höllvikens vägförening nr 4 som sköter vägar och grönytor i det område som drabbats hårdast av översvämningar under senare år. Föreningen har ca 700 medlemmar.

– Vårt område ligger lågt, bara ca två meter över havsytan. När det har regnat mycket och marken är mättad kan det uppstå problem. I synnerhet som delar av området ligger på en gammal mosse. Ett hundratal av fastigheterna är särskilt utsatta, säger han. ▶

Asfaltvägar och hårdgjorda tomtinfarter gör att dagvattnet inte kan rinna undan.

Brist på diken

Området har inget fungerande system för dränering eller bortledning av dagvatten.

– Förr i tiden fanns det en del öppna diken i området, som troligen härhörde från den tid då mossen dikades ut. Men i takt med att området förtätats med ny bebyggelse har diken fyllts igen. De fåtaliga diken som finns kvar leder inte bort vattnet, för de är vanligtvis tilltäppta i bägge ändarna, säger Lennart Serder.

Översvämningarna har lett till skador på fastigheter, där emot har vägarna i området klarat sig.

– Avvattningen av vägarna har fungerat hyfsat. Vi har en grön remsa på var sin sida om asfalten som ska suga upp dagvattnet från vägen. De flesta skador vi har på vägarna kommer från naturligt slitage, säger han.

Rötter skadar vägarna

I andra villaområden i Höllviken förhåller det sig tvärtom. Där har husen klarat sig, men vägarna tar stryk. Börje Svensson är ordförande i vägföreningen Höllviken 1 som förvaltar ca 6-7 kilometer väg i ett villaområde invid Falsterbokanalen.

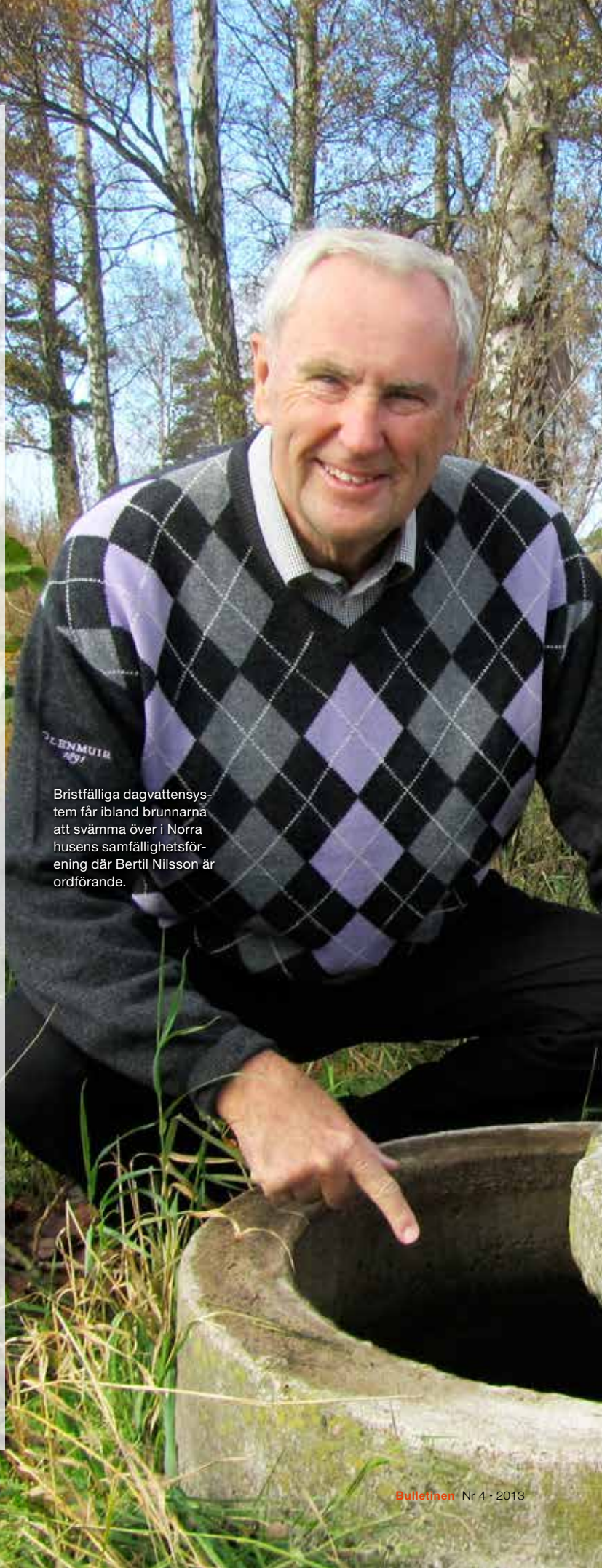
– Vi har inte haft problem med höga grundvattennivåer, men däremot är dagvattnet ett ständigt problem. Vårt område saknar system för avledning av dagvatten, säger han.

Numera har alla vägar i området beläggning av asfalt och avvattningen sker till vägrenen, som dock inte har tillräcklig dränerande kapacitet vid större nederbörds-mängder.

– Nej, då får vi stående vatten på vägen och det faktum att dräneringen av vägområdet fungerar dåligt gör att vägmiljön blir fuktig. Det leder i sin tur till att trädens rötter söker sig dit. Det står mycket träd på tomterna utefter vägarna och rötterna från dessa tränger upp i beläggningen och förorsakar sprickor och ojämnheter. Vi lägger ner stora pengar på reparation av rotskador i vår förening, säger han.

I Lennart Serder är ordförande i vägföreningen Höllviken nr 4 – ett av de områden där behoven av förbättrad dränering och dagvattenavledning är störst.

Bristfälliga dagvattensystem får ibland brunnarna att svämma över i Norra husens samfällighetsförening där Bertil Nilsson är ordförande.

Dagvattensystem behövs

Det låter som om ni har för mycket träd utefter vägarna?

– Nja, det vet jag inte. Träden fyller ju också en viktig funktion att suga i sig vatten. Om vi tog ned träden skulle vi antagligen få andra problem. Men det är klart att det vore en fördel om tomtägarna tog ner de träd som stod närmast vägarna. Men det betraktar jag mer som en önskedröm.

Vad ser du för lösning på problemet?

– Ett dagvatten- och dräneringssystem som leder bort vattnet från vägområdet effektivare. Men hur det ska gå till rent tekniskt har jag ingen uppfattning om. Jag vet bara att vi vill få bort vattnet, säger Börje Svensson.

Börje Svensson, ordförande i vägföreningen Höllviken nr 1 lägger ner mycket pengar på reparation av rotskador.

Problem med gamla rör

I Kronodal-Granviks samfällighetsförening i östra Höllviken, med 600 medlemmar, finns ett system för dagvatten som består av brunnar och ledningar. Systemet

är hopkopplat med kommunens huvudavloppsledning, men avvattningen fungerar inte tillfredställande i alla fall när skyfallen kommer, konstaterar föreningens ordförande Bertil Nilsson.

– Kommunens huvudledning har inte tillräcklig kapacitet. Dessutom har vi problem med våra egna dagvattenledningar inne i området, säger han.

Även här är det träden, som står nära vägarna, som ställer till problem.

– Rötterna tränger in i och förorsakar sprickor och stopp i ledningarna. Vi har låtit göra en mycket noggrann undersökning av våra dagvattenledningar. Skickat in en avancerad kamera som filmat rörens status och analyserat var eventuella skador finns. Det var inte gratis, men eftersom vi får en exakt bild av var skadorna är räknar vi med att åtgärdstiderna kan kortas och reparationskostnaderna blir billigare, säger Bertil Nilsson.

” Det var inte gratis ... men åtgärdstiderna kortas och reparationskostnaderna blir billigare... ”

Oklar ansvarsfördelning

Han är även ordförande i Norra Ljunghusens samfällighetsförening, som är en liten förening med 50 fastigheter, men där dagvattenhanteringen också är ett diskussionsämne. ►

– I det här området har vi problem med avrinningen ut i Öresund. Vårt dagvatten rinner ut till små bäckar som går genom ett naturreservat innan de når havet. Men avrinningen fungerar inte bra och nu tvistar de lärde om vem som ska betala för att rensa bäckarna i naturreservatet. Är det samfällighetsföreningarna i närområdet? Är det kommunen? Är det den privata fastighetsägaren som äger marken där naturreservatet ligger? Eller är det läns- och skogsstyrelsen som förvaltar naturreservatet? Det är vi inte överens om. Men något måste göras åt saken för vid kraftiga oväder händer det att brunnarna svämmar över, säger Bertil Nilsson.

Vem ska sköta dagvattenanläggningen?

I två mindre och förhållandevis nya villaområden i Norra Ljunghusen råder också oklarhet om vem som egentligen ska sköta och bekosta underhållet av det dagvattensystem som faktiskt finns.

– Kommunen sålde marken till en exploatör som förutom att bebygga och sälja tomterna också hade i uppdrag att anlägga ett system för dagvatten. I avtalet ingick att exploatören skulle se till att någon blev ansvarig för den framtida skötseln av dagvattensystemet. Men det har exploatören missat. I dag är varken samfällighetsföreningen eller någon annan ansvarig. Det är inte så lyckat.

Och hur löser ni detta?

– Vi har en dialog med de inblandade, det vill säga kommunen och exploatören. Som vanligt tycker alla att det är någon

annans problem. Situationen är inte jätteakut, så vi har sagt att vi avvaktar och ser vad som händer med dagvattenhanteringen här i kommunen i framtiden, säger Bertil Nilsson.

Stora investeringar behövs...

Att dagvattenfrågorna står högt upp på agendan hos både fastighetsägare och samfällighetsföreningar på Falsterbonäset råder ingen tvekan om. De senaste årens problem med översvämningar och skador på hus och vägar har, som sagt, också fått Vellinge kommun att agera. Den dagvattenutredning som VA-experten Per Juhlin genomfört är ett tydligt uttryck för det. Den presenterades i juni 2013 och föreslår att kommunen under de närmaste hundra åren investerar 230 miljoner kronor i förbättrad dränering och dagvattenhantering i de olika kommundelarna. I en första etapp, som omfattar den kommande tioårsperioden fram till 2024, föreslås investeringar på 56 miljoner kronor.

– På kort sikt handlar det om betydande investeringar, konstaterar Per Juhlin.

Den första etappen innebär åtgärder med mycket nybyggnad av ledningar i områden som inte tidigare haft sådana, men också ett stort utbyte av befintliga undermåliga ledningar. Främst berörs områdena i Skanör och Höllviken.

– Det kommer också att behövas investeringar i pumpstationer för att få ut dag- och dräneringsvattnet över vallarna som ska skydda bebyggelsen mot havet.

– Dessa åtgärder bör projekteras omgående och komma till stånd så snart budgetmedel finns, säger Per Juhlin.

I ett av Höllvikens småhusområden har asfalten rivits upp och vägbredden minskats. Allt för att ge plats åt dränerande vägrenar.

På det låglänta Falsterbonäset är höga havsvattennivåer ett ständigt hot mot vägar och fastigheter.

... men vem ska betala?

Enligt utredningen bör investeringarna i förbättrad dränering och dagvattenhantering i bostadsområdena finansieras med avgifter som tas ut av berörda fastighetsägare via VA-taxan och vattentjänstlagen (se faktaruta intill).

– Vi anser att det blir mer rättvist att ta ut investeringskostnaden från fastighetsägare än att ta finansieringen över skattsedeln. Det är ju fastighetsägarna i åtgärdade områden som drar nytta av förbättringarna. Skulle vi ta kostnaderna över skattsedeln skulle exempelvis inte de cirka 1900 personer, som äger fritidsfastigheter i områdena behöva vara med och betala eftersom de bor utanför kommunen, säger Per Juhlin.

I utredningen skriver du att investeringarna kommer att innebära stora ekonomiska uppostringar för fastighetsägarna?

– Ja, de får räkna med att betala en rejäl kostnad, men i gengäld får de också ett skydd mot översvämningar och annan vattenproblematik i hundra år framåt.

Dyrt för fastighetsägare

Ett av de småhusområden som enligt utredningen först bör bli föremål för omfattande investeringar är det låglänta område i östra Höllviken, där vägarna och grönyrtorna förvaltas och sköts av vägföreningen Höllviken nr 4. Här räcker det inte enbart med förbättrad dränering utan två stora rörledningar måste anläggas för att transportera bort dränerings- och dagvatten till Kämpingebukten, enligt utredningen. Vägföreningens ordförande Lennart Serder konstaterar att de investeringar utredningen föreslår skulle kosta varje fastighet cirka 100 000 kronor. Han är tveksam till om föreningens 700 medlemmar har möjlighet eller är villiga att betala en så stor summa pengar.

– Det är ingen som har någonting emot en förbättrad dränering och dagvattenhantering, men vi behöver diskutera med kommunen vilken nivå man ska lägga sig på och hur dessa investeringar ska finansieras. När det gäller åtgärderna i vårt område tror vi att kommunens ambitionsnivå skjuter över målet. Vi menar nog att det finns billigare sätt att åtgärda problemen på. Vi tror exempelvis att man skulle nå långt bara genom att öppna upp de diken, som en gång i tiden fanns i området, säger Lennart Serder.

Dialog behövs

Han menar att kommunen aldrig ensidigt kommer att kunna bestämma investeringsnivå och skicka räkningen till fastighetsägarna.

– Det måste ske i dialog med boende och samfällighetsföreningar. Annars kommer processen att bli lång och krånglig. Det finns gott om lag- och skrivkunnigt folk i våra bostadsområden, som vet hur man kan fördröja den här typen av processer, säger Lennart Serder.

Vellinge kommuns utredare Per Juhlin håller med.

– Självklart måste vi försöka hitta en samsyn med fastighetsägare och föreningar i de berörda områdena om vilka åtgärder som ska genomföras. Utredningen är ett mycket bra underlag för de diskussionerna, säger han.

Dränerande vägren anläggs i Höllviken.

Bertil Nilsson, ordförande i Kronodal-Granviks och Norra Ljunghusens samfällighetsföreningar, tycker att det är bra att kommunen tagit ett helhetsgrepp på dränering- och dagvattenproblematiken och menar bestämt att det är kommunens som har kompetensen att bedöma behovet av åtgärder. Men hur investeringarna lämpligast bör finansieras har han ingen bestämd uppfattning om i dag.

– Det får man nog ta en diskussion om när kostnaderna blir mer kända. Vattenproblematiken är ju rätt komplex. Det är inte självklart att fastighetsägarna ska stå för hela kostnaden som klimatförändringarna innebär.

Kommunen fattar beslut i januari

Christer Peterson, ordförande i Tårepilens vägförening i Skanör, är van vid att få in vatten i källaren när grundvattennivån är hög.

– Då slår jag på länsumpen. Vi som bott här nere länge har liksom vant oss vid att naturen spelar oss detta spratt med jämna mellanrum, suckar han.

Han är orolig för att de ca 40 medlemmarna i vägföreningen kan komma att drabbas av mycket höga kostnader om det föreslagna åtgärdsprogrammet blir verklighet.

– Det är ju väldigt tufft att lägga hela investeringskostnaden på fastighetsägarna. Det är inte alla som kommer att mäkta med det. Jag tycker att en del av kostnaden borde tas över skattsedeln. Men i vår utpräglade lågskattkommun vill man ogärna göra detta, säger Christer Peterson.

Under första kvartalet 2014, ska fullmäktige i Vellinge behandla och fatta beslut om kommunens framtida strategi för hantering av dränering och dagvatten.

Text: Johan A. Lundberg

Foto: Lars Olin och Anders Lundell

Vellinge kommuns Utredning Dagvatten 2013 kan laddas ner från kommunens hemsida:

<http://www.vellinge.se/bygga-bo-miljo/vatten-och-avlopp/dagvatten/>

Egen pumpstation

Per Möller, ordförande i Ljungskogens vägörening.

har minskat översvämningar

Ljungskogens vägörening är en av de största samfällighetsföreningarna på Falsterbonäset. Föreningen har drygt 700 medlemmar och sköter cirka 3 mil väg samt de gemensamma skogs- och grönområdena.

– Dessutom sköter och underhåller vi systemet för avledning av dagvatten, säger ordförande Per Möller.

Precis som flertalet andra villaområden på Falsterbonäset är Ljungskogen ursprungligen ett sommarhusområde. Ändå skiljer sig Ljungskogen i många avseenden från andra områden.

– Det finns speciella regler för det här området, som härhör från 1900-talets början. De finns för att bevara områdets ursprungliga karaktär, säger Per Möller.

Exempelvis får tomterna inte vara mindre än 2000 kvadratmeter och trots att området numera mest bebos av året runt boende har man valt att behålla de för näset traditionella grusvägarna. Endast de mest trafikerade genomfartsvägarna har slitlager av asfalt.

– Underhållet av grusvägarna utgör en av föreningens största kostnadsposter. Men de får kosta eftersom de bidrar till områdets unika karaktär, säger Per Möller.

Egen pumpstation

Stora tomter, mycket naturmark och grusvägar borde innebära att dräneringen av dagvatten i området inte var något problem. Men så är det inte riktigt. Under de senaste årens

extrema regnväder har även Ljungskogen haft problem med översvämningar.

– Men för fem år sedan investerade vi i en pumpstation som hjälper till att föra undan dagvatten från området ut till Öresund. Kostnaden uppgick till cirka 1,5 miljoner kronor och kommunen gav bidrag till halva beloppet, säger Per Möller.

Han berättar att föreningen lägger ner stora resurser på rensning av befintliga diken och rörsystem.

– Vi har en noggrann skötselplan men rörsystemet i området är gammalt och kommer successivt att behöva bytas ut. Det kommer att betinga stora kostnader för föreningen, men förhoppningsvis kommer vi att få bidrag till åtgärderna från kommunen.

Sluppit översvämningar

Under senare år har man sluppit problem med översvämningar och vattenskadorna.

– Men hotet finns där hela tiden. Vårt område ligger granne med den stora heden, Skanörs Ljung vilket innebär att vi har ett stort vattentryck in mot vårt område. Det var en orsak till att vi byggde den här pumpstationen, säger Per Möller.

Text: Johan A. Lundberg

LJUNGSKOGENS VÄGFÖRENING

Bildades:	1964
Antal medlemsfastigheter:	ca 700
Väglängd:	ca 30 km, varav mycket grusväg
Omsättning:	1,3 miljoner kr
Kommunalt bidrag:	200 000 kr

VELLINGE KOMMUN, SKÅNE

Folkmängd: 33 795 personer

Landareal: 143,2 km²

Bostäder: 13 505 stycken, varav 83 % i småhus.

Vägnät: 93 samfällighetsföreningar sköter merparten av vägnätet i kommunen, eller ca 22 mil gata/väg.
Kommunalskatt: 28,89 kr (genomsnitt).

ÖPPEN DAGVATTENHANTERING

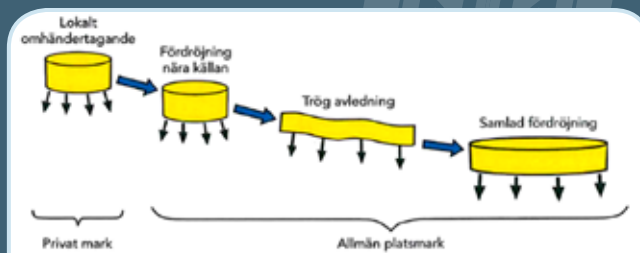
Flera äldre planlagda småhusområden i Vellinge saknar kommunal dagvattenhantering. Nu har kommunen utrett hur system för dränering och bortledning av dagvatten från dessa områden kan anläggas.

I stället för att i alla lägen bygga ut dagvattennät, med ledningar under jord, så kallade slutna system, vill kommunen så långt möjligt satsa på öppna system. Öppen dagvattenavledning innebär att man försöker fördröja och rena dagvattnet innan det rinner vidare till recipienter genom att utnyttja de naturliga förutsättningarna på tomtmark, gator/vägar och grönområden.

Lösningen kan bestå av gröna tak, infiltration på gräsytor, genomsläppliga beläggningar, diken, dammar, våtmarker och tillfälliga magasin på grönytor (se skiss). Den här typen av öppet

system har Vellinge anlagt i det nyexploaterade området Skanörs vångar.

I områden med befintlig bebyggelse kan det dock vara svårt att hitta utrymmen för öppen dagvattenhantering. Av det skälet kommer de framtida investeringarna i Vellinge att omfatta både öppen och slutna dagvattenavledning.

LAGEN OM ALLMÄNNA VATTENTJÄNSTER (2006:412)

I Vellinge kommun föreslår dagvattenutredningen att investeringar i dränering och avledning av dagvatten till en del ska finansieras med anslutningsavgift enligt Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412).

Enligt denna lag är kommuner skyldiga att anordna allmänna vattentjänster i områden med befintlig eller blivande bebyggelse om det anses nödvändigt med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

Kommunen ska i ett första steg bestämma det verksamhetsområde som vattentjänsten ska betjäna och därefter se till att VA-anläggningen snarast kommer på plats.

Fastighetsägare ska betala avgift för allmän VA-anläggning om fastigheten finns inom VA-anläggningens verksamhetsområde, är bebyggd eller enligt en detaljplan är avsedd för bebyggelse

eller behöver, eller har nytta av, bortledning av vatten från allmän platsmark.

Enligt Per Juhlin på Vellinge kommun framgår det av propositionstexten till lagen att även fastigheter som inte är fysiskt anslutna till ett allmänt dränerings- och dagvattensystem blir ersättningskyldiga om de anses ha nytta av investeringen. Även samfällighets- och vägföreningar som äger och förvaltar allmän platsmark kan bli skyldiga att betala avgift, ibland även om man sedan gammalt löst dränering och dagvattenavledning på annat sätt.

Fastighetsägare och föreningar inom ett av kommunen utsett verksamhetsområde kan överklaga kommunens planer och skyldigheten att betala avgift hos Statens VA-nämnd, som är en speciell juridisk instans för den här typen av frågor.

Se upp för oseriösa företag!

Många är de privatpersoner, företag och organisationer som har blivit utsatta för bluffakturor eller oseriösa försäljningsmetoder. Ett fenomen som dessutom tycks öka i omfattning. Under hösten har ett antal

väghållare som har blivit utsatta för detta hört av sig till REV för att få hjälp. Flera har fått ta hjälp av REVs samarbetsadvokater för att kunna komma ur knipan.

Tänk efter före! Telefonförsäljning

Slut inte avtal på telefon om det inte är ett seriöst företag som du känner till och som du redan har affärer med. Be att få en offert hemskickad om du är intresserad av erbjudandet, annars lägg på luren. Låt dig inte luras in i ett samtal som alltid spelas in och där säljaren gör sitt yttersta för att du ska ge en accept på att en beställning gjorts. Undvik överhuvudtaget att ta ordet ja i din mun, i sådana sammanhang. Det är faktiskt tillåtet att spela in samtal som man själv deltar i, om du undrar. Och sådan samtal kan innebära att bindande avtal träffas! Något som alltid är intressant att fråga om är hur den som ringer har fått tag i din adressuppgift. Den frågan ska telefonförsäljaren kunna svara på och den uppskattas normalt inte. Om du får uppgift om att någon du samarbetar med (förening, företag e dyl) sålt uppgift till det du uppfattar som ett oseriöst företag kan du ju påpeka det för denne. Det är vanligt att handel förekommer med adressuppgifter av olika slag.

Säljbesök

Be om betänketid så att du hinner läsa igenom villkor med mera ordenligt och i lugn och ro. Inte ens en jurist klara med lätthet av att snabbt ta till sig all finstil text som finns under din tänkta namnunderskrift. Om du skriver på något, behåll alltid en kopia på det du undertecknat så att inte

säljaren kan komplettera med uppgifter i efterhand. Kolla att original och kopia har samma text!

Förtryckta utskick

Det är mycket vanligt att företag skickar dokument med organisationens adressuppgifter osv förtryckta. Många är de lycksökare som marknadsför sökfunktioner för Internet, kataloger och annat. Här ska man passa sig mycket noga. Ofta står det finstilt under din namnteckning eller på baksidan av det dokument du är tänkt att underteckna att du ingår ett avtal. De här företagen är ofta registrerade utomlands och är mycket svåra att komma i kontakt med, vilket gör det svårt att säga upp avtalen. Läs alltså noga igenom det du undertecknar, och det gäller i synnerhet för de företag du inte känner till! Observera dock att en del av dessa skumma företag har förvillande lika namn som mer etablerade aktörer. Släng helst förtryckta utskick i papperskorgen om du är osäker, du behöver då inte vara orolig för att ha ingått något avtal.

Bluffakturor

Ett sista fenomen att beskriva här är bluffakturor. Det tycks som att dessa ofta skickas under sommarmånaderna när blufföretagen vet att de ordinarie firmatecknarna kanske är på semester. Då slinker fakturor som inte har med

verkligheten att göra lättare igenom. Om du har fått en bluffaktura ska du bestrida den. Gör det via e-post, fax eller brevledes. Lägg inte ut texten i onödan utan gå rakt på sak; stryk ett streck över fakturan och skriv "bestrids/ej beställt" och skicka tillbaka! Glöm inte att datera bestridandet och ta en kopia. Anledningen till att du inte bara kan slänga en bluffaktura i papperskorgen är att den förening du företräder kan få en betalningsanmärkning hos kronofogden som kan vara svår att bli av med.

Polisanmäl bluffakturor! Att skicka ut falska fakturor är bedrägeri, tveka inte att anmäla saken. Kom dock ihåg att en polisanmälan inte stoppar bluffakturans väg i systemet, det är inte polisens sak att reda ut det.

Krav från kronofogden

Många av de oseriösa företagen ger sig inte i första taget. Om de skickar bluffakturan eller någon annan fordran de anser vara avtalat till Kronofogden gäller det att bestrida även det betalningsföreläggande du då får från Kronofogden. Du får tydlig vägledning av fogden hur du ska bestrida. Med detta brukar de flesta ärenden stanna eftersom oseriösa företag ogillar att synas i domstol. Men i och med att de jobbar med stora volymer är det många som låter sig skrämmas till att betala.

Är du osäker, anlita juridisk hjälp

Som du märker är det inte alltid lätt att hålla koll på vad som gäller och vad som bör göras. Är du osäker ta juridisk hjälp. Du som väghållare har dessutom möjlighet att få vägledning av REV som i knepigare fall hänvisar vidare till samarbetsadvokatbyråer. Något som är bra att veta är att om beloppet understiger ett halvt prisbasbelopp (22 200 kr, 2014), vilket bluffhistorierna oftast gör, hanteras ärendet vid en eventuell domstolsförhandling som ett så kallat småmål. Det gör att du inte riskerar att få betala motpartens rättegångskostnader. Så låt dig inte skrämmas av hotelser om att få betala dyra advokaträkningar från motparten om beloppet understiger ett halvt basbelopp. Å andra sidan gäller de flesta rättsskydds försäkringar inte sådana tvister, vilket gör att om du anlitar juridisk hjälp i någon mån så får du betala det ur egen ficka. Oftast tar det dock en jurist/advokat inte särskilt lång tid att formulera ett tydligt bestridande och ge dig några kloka råd, och det kan det vara värt. Det oseriösa företaget får då även klart för sig att en advokatbyrå är inblandad vilket brukar stressa dem.

Firmatecknare

Diskutera gärna igenom det som tas upp i den här artikeln i styrelsen. Tänk på att alla som är firmatecknare riskerar att binda er som väghållare och juridisk person vid ett avtal. Ibland kan det faktiskt vara bra att man har regler som gör att väghållarens firma endast kan tecknas av två ledamöter i förening för bindande verkan. Men det är i alla fall ingen absolut säkerhet då t ex en ordförande kan anses ha en sådan ställning att avtal kan anses ha ingåtts i alla fall.

Ångervecka gäller inte väghållare

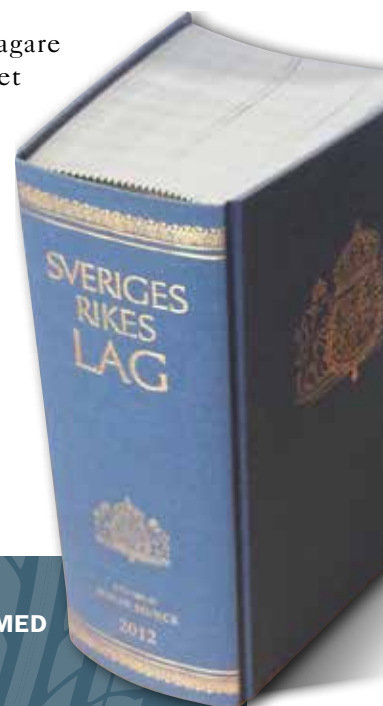
Ångervecka gäller endast privatpersoner. Eftersom väghållare normalt är juridiska personer så kan man inte återopa ångerveckan som följer av konsumentlagstiftningen.

Varningslistor

Svensk Handel (www.svenskhandel.se) har på sin webbsida en uppdaterad varningslista som du kan kontrollera mot. Glöm heller inte att gå ut på nätet och som det heter "googla" på det företag du undrar över. Där finns oftast mycket matnyttig information du kan ha glädje av.

Använd papperskorgen

Utvecklingen med oseriösa företagare är skrämmande och det är mycket märkligt att politikerna inte skapar effektiva verktyg för att stoppa dessa oseriösa aktörer. Tag ett gott råd, är du osäker på vad det är för företag du talar med eller är skeptisk till sammanhanget, använd avstängningsknappen på telefonen, har du fått mystiska erbjudanden använd papperskorgen eller elda upp skräpet i kaminen och värm dig i vintermörkret.

REV HAR KOMMIT I KONTAKT MED

ett antal väghållare på senare tid som drabbats av ett företag som heter Nummerupplysningen.se. Bakom det ligger för närvarande ett företag som heter Nummerupplysningen OÜ, Tallin. De har på ett mycket förslaget sätt lyckats få ett antal företrädare för väghållare att underteckna ett dokument där man förleddes att tro att några kontaktppgifter endast ändras, när i själva verket avsikten är att det ska ingås ett kostsamt tvåårigt avtal. Får ni ett sådant dokument i handen från Nummerupplysningen.se, släng det! Har ni hunnit hamna i knipa kontakta REV! Södertörns tingsrätt slog nyligen fast att företagets marknadsförening är vilseledande och friade ett företag från skyldighet att betala pengar till nummerupplysningen.se (Dom 2013-10-04, Mål nr FT 6154-13*).

* Domen är överklagad.

Text: Håkan Weberyd
Optimus Advokatbyrå • www.optimusadvokat.se

1/2-tid

Inför årsskiftet blev jag tillfrågad av tidningens redaktion att i en krönika reflektera över året som gått och också blicka framåt. Sagt och gjort, i det följande kommer några rader om förbundet och dess verksamhet, så här mitt emellan två förbundsstämmor.

Medlemstillströmningen

I skrivande stund har antalet medlemmar i förbundet passerat 10.650 stycken och fler blir vi ständigt! Den sammanlagda vägsträckan, som förbundets medlemmar förvaltar har snart passerat 47.000 kilometer. Att förbundet hela tiden växer är förstås ett angenämt bekymmer, men ställer också krav på att organisationen kan möta de ökade kraven på medlemservice. Ett viktigt styrelsebeslut har därför tagits häromveckan att påbörja en förnyelse av förbundets hemsida, www.revriks.se. Under våren 2014 kommer arbetet att inledas med den givna målsättningen att det skall bli ännu lättare att söka information och få en överblick över vad som är på gång inom den enskilda väghållningen, både i stort som i smått. Mer information i denna fråga kommer under våren både på nyhetsplats i denna tidning och på hemsidan.

Den utåtriktade verksamheten

Under den period som förflutit från REV:s förbundsstämma och fram till nu har det både varit fråga om att agera och reagera för förbundets förtroendevalda och anställda i många olika frågor. Som exempel på det förstnämnda kan nämnas att det under Transportforum i Linköping i början av året, gavs tillfälle till samtal både med infrastrukturm

turministern Catharina Elmsäter Svärd och Trafikverkets generaldirektör, Gunnar Malm, vid deras respektive besök i REV:s monter.

Förbundets regionansvariga, Mikael Näslund i norr, Ulf Lidesjö i västra regionen, Christer Ångström i de östra delarna samt Lars Olin i landets sydligaste delar, har samtliga varit med på och initierat möten lokalt och regionalt med såväl medlemmar, kommunföreträdare, tjänstemän på Trafikverket m.fl. Längst i söder, i Vellinge kommun, har förbundet haft möte med kommunens ledning och bl.a. talat om möjligheterna till fördjupat samarbete vad avser utbildning för kommunens enskilda väghållare.

När det gäller REV:s förmåga att reagera, har de regionansvariga vidare utfört ett mycket viktigt arbete gällande förslagen till de regionala och länsvisa transportplanerna. Som redovisats bl.a. på förbundets hemsida har remissyttrandet med framhållande av betydelsen av satsningar på det enskilda vägnätet ingivits under hösten. REV har också yttrat sig över den nationella planen för transportsystemet

i förbundets verksamhetsperiod

för de kommande tio åren. Även i övrigt har det varit fråga om osedvanligt många remissyttranden under året, alltifrån planerade förändringar i Plan- och bygglagen till ändringar i Trafikförordningen, som sysselsatt och sysselsätter förbundets förtroendevalda och anställda denna höst. När det gäller bidragsförordningen om statligt stöd till den enskilda väghållningen, har förbundet dels avgivit yttrande över det nya sätt att beräkna bidraget på, den så kallade schablonberäkningen, dels välkomnat Trafikverkets föreslagna ändringar av förordningstexten i övrigt, vilka bl.a. kommer att förtydliga möjligheterna att söka stöd för enstaka investeringsbehov för broar på det enskilda vägnätet.

Under året har också Trafikverket sjösat sitt projekt RÄV, rätt väghållaransvar, i vilket förbundet deltar tillsammans med representanter för Sveriges Kommuner och Landsting i projektets styrgrupp. I projektet skall bl.a. undersökas lämpliga gränsdragningar mellan statligt, kommunalt och enskilt väghållaransvar. Några pilotkommuner kommer att delta i arbetet, som förväntas sätta igång under början av nästa år.

Förbundets arbete med övertyga beslutsfattarna om att föreningarna själva bör få styra över andelstalen – Finlandsmodellen – har intensifierats under hösten. Även under Almedalsveckan i Visby i somras, passade REV:s utsända, Mikael Näslund, Nils Blohm och Maria Sundström, på att ta viktiga kontakter i denna fråga. I början av november arrangerade REV ett seminarium i frågeställningen med deltagare både från justitiedepartementet och också socialdepartementet. Vi räknar med att vårt idoga arbete i denna fråga ska kunna ge resultat så småningom, särskilt som en förändring varken leder till kostnader eller försämringar. Tvärtom skulle ju modellens införande både underlätta investeringsbeslut på det enskilda vägnätet och på så vis innebära både en förenklad hantering och en förbättring

för väghållarna. Som framgår av den enkät som genomförts bland REV:s medlemmar (redovisad i sin helhet i Bulletinen nr 4, 2012) anser 90 procent av medlemmarna (1.500 svar) att det vore väldigt bra, ganska bra, eller bra, att föreningarna själva får besluta om sina andelstal.

Kursverksamheten

Grundkursen, som REV håller tillsammans med Trafikverket och Lantmäteriet har hållits i sedvanlig omfattning under vår och höst. När det gäller REV:s fördjupningskurs för enskilda väghållare, så har det främst under hösten märkts ett ökat intresse för denna kurs. Vi har därför beslutat att utöka antalet kurstillfällen till fyra under våren och hoppas därmed kunna tillgodose några fler medlemmars intresse för förkovran! Håll utkik på hemsidan och i tidningen om var både grundkursen och fördjupningskursen kommer att hållas, väl mött på ett kurstillfälle i vår!

Vad händer 2014?

Inom förbundet räknar vi med att verksamheten rullar på med god fart, förhoppningsvis med lika god medlemstillströmning som tidigare. Inför Riksdagsvalet planeras att ställa våra politiker till svars för vad de har för tankar och idéer när det gäller enskilda vägar och förutsättningarna att kunna bedriva enskild väghållning. I maj-juni numret av Bulletinen kommer såväl REV:s frågor samt förhoppningsvis goda och kloka svar från samtliga våra riksdagspartier att presenteras.

Förmodligen alldeles lagom till riksdagsvalet i september så planeras en i stora stycken helt nyskriven och i andra delar noggrant reviderad handbok för enskilda väghållare att ges ut - EVA-REV 2014!

Text: Uno Jakobsson
Ordförande

Ta vara på gammal asfalt!

Under asfaltbeläggningarna finns ibland ledningar och avloppssystem. För att detta skall fungera krävs naturligtvis ett visst underhåll, i samband med detta måste schakter göras i såväl grus som asfaltbeläggningen. I stället för att köra den uppgrävda asfalten på deponi så tas den i dag om hand och återanvänds till nya beläggningar. Den uppgrävda asfalten krossas i lämplig fraktion, exempelvis 0-16 mm. I samband med en ny beläggningssåtgärd förekommer det ofta att man jämnar ut den gamla beläggningen och helt enkelt plan fräser den gamla beläggningssytan. De massor som uppstår

brukar kort och gott benämnas fräsmassor.

Att ta till vara dessa massor i stället för att köra dessa på deponi är just poängen och det är vad denna artikel handlar om.

SÅ GÅR ÅTERVINNINGEN TILL

Det uppfrästa materialet transporteras vidare till ett kallemlulsionsverk. I detta fall så handlar det om ett transportabelt kallblandningsverk som snabbt och enkelt kan ställas upp där asfaltgranulat tillfälligt lagts upp för vidare förädling. ►

Asfalt kan återvinnas till 100 %. Det är faktiskt på det sättet att asfaltbranschen är en av de branscher som är duktiga på att återvinna och ta tillvara, i detta fall gammal asfalt. Redan på 70-talet så började man med att återvinna gammal asfalt. Branschen använder i dag stora mängder av gammal asfalt som råvara i nyproduktionen. I dagens samhälle finns en önskan att spara på naturresurser. Detta prioriteras

högt i lagstiftning men också i utbildningen. Asfalt är ett naturmaterial som till största del består av 95 % sten och ca 5 % bitumen. Bitumen framställs genom destillation av råolja. Stenmaterialet som används består huvudsakligen av krossat berg. Av detta gör man asfaltmassa. Asfaltbeläggningar används i vårt samhälle i dag, både på hög och låg trafikerade vägar i olika former.

Efter laboratorieanalys av det uppfrästa materialet bestäms lämplig mängd av tillsatsmedel i form av nytt bitumen. Dessa massor innehåller normalt en viss procent bitumen men för att få en så optimal produkt som möjligt så tillsätts i detta fall 3 % bitumen emulsion. Blandningen sker i kallblandningsverket med hjälp en hjullastare som matar verket med material som blandas automatiskt med tillsats av bitumen. Kapaciteten för verket är ca 90 – 100 ton per timme. Det blandade materialet läggs därefter i ett tillfälligt upplag för vidare transport till lägningsplatsen. ►

Användning av återvinningsmassor

Flera föreningar i Blekinge har valt att förse sina tidigare belagda vägar med återvinningsmassor. Utläggningen sker ofta i två steg, dels en justering av sättningar och häng som packas med en vibrovält, därefter sker en slutjustering med nytt slitlager av ca 100kg/m², för att få en god jämnhet både på justeringslagret och slitlagret använder man sig av en asfaltläggare, slitlagret packas med en gummihjulsvält. ►

Bilderna är från en väg i Blekinge, nämligen Ramdala Vägars sff. Deras vägfogde Peter Lennartsson har några synpunkter. Visst är han nöjd med att få en ny justering och ett nytt slitlager på deras samfälliga väg men han tycker att beläggningen förefaller mager. Det verkar saknas tillräckligt med bindemedel säger han. Dessutom

har det uppstått ett antal potthål som förhoppningsvis kommer att åtgärdas av entreprenören, Asfaltbolaget AB. Kostnaden är ca 50-60kr/m².

Text och Bild:
Leif Kronkvist

Saxat från lokala nyheter P4 Blekinge

Karlshamn

Miljoner satsas på vägunderhåll

Publicerat: kl 07:24, Nyheter P4 Blekinge

"Nästa år börjar en satsning på enskilda vägar utanför centrala Karlshamn. Kommunen har tidigare satsat på vägar i tätorterna men nu är det landsbygdens tur. Bland annat handlar det om belägningsarbete där återvunnen asfalt ska bytas ut men även grusvägar kommer att åtgärdas.

Nästa år satsas 4,4 miljoner kronor detta, säger Leif Håkansson (S) ordförande i tekniska nämnden till Sydöstran.

Pressmeddelande 2013-05-07

NCC sänkte koldioxidutsläppen med 12 000 ton - återvunnen asfalt blev stor miljövinst 2012.

Tips från REV:s försäkringsbolag; *If Skadeförsäkring*

Bulletinens redaktion har bett Maria Ellehammer, skadeturist på If-skadeförsäkring, att dela med sig av sina erfarenheter från skadereglering i två fall, som skett för några av REV:s medlemmar.

Växtlighet vid sidan av och in på vägområdet

Väghållaren utförde siktröjning längs vägen och diverse träd och grenar togs ned, eftersom de utgjorde en trafikfara. Grenar hängde utöver vägbanan och några träd stod för nära väggkanten och skymde sikten vid en väggkorsning. När arbetet var utfört kom en fastighetsägare och ställde skadeståndskrav mot föreningen och ville ha ersättning för nedsågade träd, som han menade hade stått på hans mark. Det visade sig efter en utredning att träden stod utanför den skadeståndskravandes mark och att han på den grunden inte kunde ställa krav mot föreningen. Redan här kunde alltså kravet avvisas. Men, även i de fall en väghållare tar ned träd med stöd av den sikt- och slyröjnings rätt, som kan vara upplåten enligt anläggningsbeslutet (se fakturera här intill), så saknas naturligtvis rätt till skadestånd för markägaren.

Det man skall tänka på som styrelse, när det kommer ett skadeståndskrav, är att inte ta på sig ansvaret för det inträffade. Det är viktigt att försäkringsbolaget får göra en egen bedömning av händelsen, så anmäl alltid kravet via REV:s kansli, så kommer någon av handläggarna på försäkringsbolaget att därefter ta ställning. Just när det gäller skadade träd kan dessa skadeståndsanspråk vara väldigt höga – ibland

t.o.m. över hundratusen kronor – just för att det är så dyrt att återplantera vuxna träd. Men, har träden inte ett estetiskt värde ersätts vanligtvis inte så höga skadestånd av domstolarna. Genom att regelbundet informera medlemmarna om underhållsarbeten behöver inte nedtagning av träd komma som en överraskning för dessa. Information kan till exempel ges på en gemensam anslagstavla eller liknade. Inför en planerad röjning så bör föreningen gå ut med tydlig information och be respektive fastighetsägare själva ta ansvar för att röja träd, buskar och sly vid sidan av vägområdet; ge gärna också exempel på hur röjningen kan gå till och hur mycket som bör tas bort.

Vinterväghållning och halkskador

Det är inte ovanligt med halkskador; ett exempel från förra vintern är ett skadeståndskrav som ställts mot en väghållare efter att en person halkat på vägen och gjort sig illa. Vid skadetillfället var det minusgrader och det hade varit uppehåll två dagar innan olyckan. Hos av den av föreningen anlitate entreprenören fanns det dagboksnoteringar som visade att de hade plogat och sandat vägen två dagar tidigare då det kom snö och man kunde fastställa att det fanns fasta rutiner för halkbekämpning. Med fasta rutiner menades även att man regelbundet kontrollerade vägen om det fanns behov av sandning eller plogning. Försäkringsbolaget kom i sin bedömning fram till att vägföreningen hade vidtagit de åtgärder som rimligen kunde anses åligga den. Kravet avvisades därför.

Det man kan tänka på är att kraven för väghållaren kan variera beroende på hur mycket trafik som förekommer på vägen. Är trafiken inte intensiv kan man inte kräva hög och kostsam beredskap av väghållaren, vilket t.ex. normalt är fallet vid sommarstugeområden, med låg trafikintensitet på vintern. Väljer väghållaren att anlita en entreprenör som

utför halkbekämpningen är det viktigt att man tänker på att skriva avtal med entreprenören så det tydligt finns reglerat vad som är överenskommet. Det kan till exempel vara av stor vikt om entreprenören inte utför de arbeten som är avtalade och föreningen av den anledningen skulle bli skadeståndsansvarig. Det är då väghållaren som är ansvarig mot den som skadar sig - oavsett vem som tagit på sig arbetsuppgiften. Föreningen får därefter kräva den som skulle ha svarat för arbetet på ersättning för det skadestånd som betalats. Detta försvåras om det inte finns något skriftligt avtal.

Det är även viktigt att väghållaren kräver av entreprenören som upphandlats att denne för journal över halkbekämpningen och noterar vilket arbete som utförts och när det har utförts, på så sätt kan man lätt gå tillbaka och se vilka åtgärder som utförts om det vid ett senare framkommer att en person har skadat sig på vägen. Det är inte alltid ett skadeståndskrav ställs i samband med skadetillfället utan ibland dröjer det innan den skadade personen hör av sig.

SIKT- OCH SLYRÖJNING

- Föreningen har alltid rätt att ta bort all växtlighet som sträcker sig in på vägområdet, eller växer inom vägområdet, t.ex. i diken.
- Föreligger en sikt- och slyröjningsrätt enligt anläggningsbeslutet (ofta uttryckt så här: "Rätt upplåts att hugga bort, eller kvista växande träd, buskar eller annan växtlighet inom ett avstånd av två meter från vägområdets ytterkant") så får föreningen ta bort störande växtlighet även utanför vägområdet, inom det avstånd från detta som är upplåtet.
- Obs! - Ofta finns en begränsning i sikt- och slyröjningsrätten för prydnadsträd, eller träd och växtlighet på tomtmark.
- Bered först markägaren tillfälle att själv ta bort växtlighet, innan föreningen vidtar sikt- och slyröjningsarbete.

VINTERVÄGHÅLLNING

- Fastställ en standard för vinterväghållningen på föreningsstämma.
  - När och hur ofta skall plogning ske?
  - När och hur skall halkbekämpning ske?
- Bestäm om åtgärder skall vidtas av entreprenören efter avrop från vägfogde, eller annan ansvarig i föreningen, eller om det skall åligga entreprenören att t.ex. inleda plogning när det kommit t.ex. 10 centimeter nysnö.
- För journal över utförda snörröjnings- och halkbekämpningsåtgärder, lämpligen kan detta ske genom att entreprenören åläggs föra dagbok över utförda åtgärder.

VID SKADESTÅNDSANSPRÅK:

- Ta inte på er något ansvar vid framställt skadeståndsanspråk, säg endast att det kommer att anmälas till försäkringsbolaget.
- Anmäl skadan till REV:s kansli, som vidarebefordrar skadeanmälan till försäkringsbolagets handläggare.

Det kan bli dyrt att sätta

Egendomsskyddet är starkt och reglerat i både svensk grundlag och i EU-rätten. Men bara för det kan man inte göra vad som helst med sin fastighet. En fastighetsägare och medlem i en vägförening i Västerbotten har alldeles nyligen fått erfara det och det blev dessutom en dyrköpt erfarenhet.

Ville markera gränsen till sin fastighet

Fastighetsägaren hade satt upp tio stolpar med fundament för att markera gränsen till sin fastighet. Syftet med denna åtgärd var enligt fastighetsägaren att markera tomtgränsen och för att som hon beskrev det "freda fastigheten". Fastighetsägaren upplevde att vägen inkräktade på hennes tomt, att den liksom hade utsträckts mot hennes fastighet och det ogillade fastighetsägaren starkt. Att det även låg andra saker bakom markeringen kan man ju gissa men det är ren spekulat

tion. Stolparna ifråga var av enkel beskaffenhet, några var av trä med enkelt gjutna fundament och några vad av metall nedstuckna i marken. Två av dem var bara enkla pinnar.

Ärendet gick till domstol

Ärendet började som en enkel handräckning hos kronofogden då föreningen ville ha bort stolparna. Då fastighetsägaren vägrade slutade det hela i domstol med, advokatbyråer, muntlig förhandling och allt.

Stolparna var i vägen tyckte föreningen

Föreningen/väghållaren ansåg att stolparnas placering i ett lätt nedförslut, dessutom i en kurva på en väg som avslutades vid en y-liknande korsning medförde trafikfara då de skymde sikten. Särskilt då det var halt väglag! Föreningen ansåg även att placeringen omöjliggjorde eller åtminstone försvårade nödvändiga åtgärder som snöröjning eftersom man inte fick undan snön ordentligt och vägen krympte då i bredd vilket gjorde möten vanskliga. Även sladdning av vägen försvårades då det behövdes tas en ordentlig säkerhetsmarginal till stolparna så att de inte förstördes.

Domstolen gjorde i ärendet syn på platsen, dvs åkte fysiskt ut till platsen med parterna och tittande på vägen och stolparna.

Vad hade då domstolen att pröva, jo om stolparna stod i vägbanan eller i vägområdet. Det är nämligen så att vägbanan och vägområdet genom lantmäteriförrättning upplås att förvaltas av föreningen. Det innebär att rådigheten över det området har föreningen och inte fastighetsägaren, även om denne faktiskt äger marken det är fråga om. Detta kan vara

svårt för en del fastighetsägare att ta till sig.

I det beslut som lantmätaren tar när väganläggningen beslutas står allt som oftast att det utrymme som upplåts för väganläggningen är det utrymme som den befintliga vägen upptar på berörda fastigheter och samfälliga vägar. Men det anges också att med väg avses vägbana, och övriga väganordningar såsom dike, slänt, trumma, mötesplats, vägmärke, vägbom och vägbelysning. Väghållarens väg består alltså av väg och övriga väganordningar.

Vid sidan av rådigheten över vägen och dess väganordningar har väghållaren som bekant även en siktröjningsrätt. Den sträcker sig ofta utanför väganordningsområdet. Vad som gäller för den rätten tar dock inte denna artikel upp.

Domstolen höll syn på platsen

I det här aktuella ärendet* kunde domstolen efter att ha stegat runt på platsen och kliat sig i huvudet konstatera att stolparna nog inte stod i själva vägbanan som upplåtits genom förrättningen. Fråga var då om det på platsen fanns några övriga väganordningar som var att anse som en del av vägen. Det domstolen fastnade för var att det vid sidan av vägbanan fanns en slänt som behövdes för vägens bestånd. Föreningen åberopade att slänten behövdes för t ex snöröjningen. Domstolen höll med om detta uttalande och sa att det framstår som självklart att det uppkommer svårigheter i ett sådant avseende med stolpar som sätts upp i anslutning till vägbanan.

Domstolen konstaterade alltså att det vid sidan av vägbanan fanns en slänt, att denna var att betrakta som en väganordning som föreningen rådde över, att stolparna var i vägen för vägens drift och att fastighetsägaren därför måste ta bort stolparna.

Kostsam strid!

Ärendet har i sak nu vunnit laga kraft. Fastighetsägaren som är förlorande part har först efter att domen fallit fått klart för sig att det är dyrt att processa, särskilt när ärenden går till förhandling. Fastighetsägaren har därför överklagat att hon får betala rättegångskostnaderna som totalt sett uppgår till dryga 240 000 kr inkl. moms, när allt summerats. Om fastighetsägaren har en rättsskyddsförsäkring eller inte förtäljer inte historien, men även om en sådan finns blir det kännbart. Det är dock knappast troligt att fastighetsägaren når framgång med sitt överklagande som tydligt förlorande part.

Att ärendet i grunden rör något som kan uppfattas som en enkel sak kan i dess förlängning som synes bli kostsamt.

Text: Håkan Weberyd
Optimus Advokatbyrå

upp STOLPAR

i föreningens vägområde!

Trafikverket har i sin publikation Drift- och underhåll av enskilda vägar (publikation 2012:141) som du hittar på verkets hemsida www.trafikverket.se tydligt illustrerat vägbegreppet.

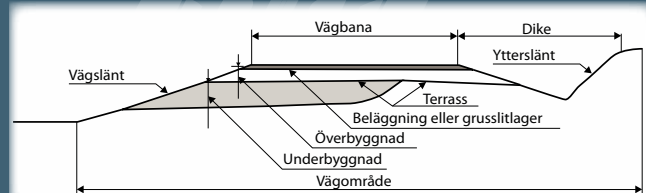
GRUNDLÄGGANDE VÄGBEGREPP

VÄGKROPP: det underlag som vägbanan vilar på. Vägbanan kan bestå såväl av den ursprungliga marken som av jord-, grus- och stenmaterial som förts dit från annan plats.

UNDERBYGGNAD: delen mellan undergrunden, dvs den naturliga marken, och terrassen, som är resultatet av schaktning och fyllning.

ÖVERBYGGNAD: allt material ovanför terrassen. Vilken tjocklek och sammansättning överbyggnaden behöver ha beror dels på hur undergrunden är beskaffad, dels på trafikens omfattning. Dess uppgift är att överföra och utjämna belastningarna från trafiken till terrassens jordmaterial, som i allmänhet är mindre bärkraftigt.

VÄGOMRÅDE: hela det område som tagits i anspråk för väglaggningen. I vägområdet ingår även bankar, slänter, diken, m.m.

Är ni nöjda med Trafikverkets tillgänglighet och expertstöd till enskilda väghållare?

Inom REV får vi emellanåt höra missnöje med hur Trafikverket sköter sitt expertstöd till de enskilda väghållarna. När förbundet träffade Trafikverkets högsta ledning för ett år sedan togs frågan upp särskilt, varvid bestämdes att en enkätundersökning skulle genomföras för att undersöka förhållandena avseende Trafikverkets råd och expertstöd mer allmänt. Resultatet av undersökningen blev nyligen klart och redovisas i vissa delar här nedan. Som framgår är de flesta av de tillfrågade mycket nöjda, eller nöjda med det expertstöd som erbjuds.

Undersökningsresultat baseras på 603 genomförda telefonintervjuer bland företrädare för enskilda väghållare, alla medlemmar av REV. Eftersom det av de tillfrågade bara var 234 som hade haft annan kontakt med Trafikverket än att bara skicka in en ansökan om bidrag, så är det den gruppen, som utgjort underlag för undersökningen och resultaten:

- Kontaktvägarna med Trafikverkets personal var till 80 procent genomförda med telefonsamtal, de resterande var via mejl eller brev och i några få fall personliga sammanträffanden.
- På fråga hur kontakten/rådgivningen upplevdes svarade hela 85 procent att de var nöjda eller mycket nöjda.
- När det gäller trafikverkets webbplats, www.trafikverket.se, så svarade 90 procent att de hade hittat den information de sökte.

Det här är ju väldigt fina siffror, som överaskade oss positivt inom REV, eftersom den bild vi hade indikerade ett mer spritt missnöje. Men, det är klart, det kanske först när man inte är nöjd, som man hör av sig till oss.

Vi tar gärna även i fortsättningen del av vad ni väghållare tycker. Hur upplever ni den rådgivning och det stöd ni får från Trafikverket? Är den lika lättillgänglig och håller den samma kvalité som tidigare?

Skriv gärna och berätta vad ni tycker på

kansliet@revriks.se

TRAFIKVERKET

Förenklad beräkningsmodell för årligt driftbidrag till enskilda vägar

Nästa år kommer en förenklad beräkningsmodell att användas för att räkna ut det nya årliga driftbidraget för enskilda vägar.

Kostnader inventerade från enskilda väghållare ligger till grund för de bidragsgrundande vägunderhållskostnaderna. Nytt bidragsgrundande löpmeterpris med nya klimatzoner och trafikklasser utgör grunden till den nya beräkningsmodellen.

För att det nya driftbidraget inte ska förändras alltför drastiskt från år till år för några väghållare så tillämpar Trafikverket en anpassningsperiod på tre år.

Mer om den förenklade beräkningsmodellen kommer i nästa nummer i mars 2014.

www.trafikverket.se

Vad göra, om en fastighetsägare inte betalar vägavgiften?

Om en vägföreningsmedlem inte betalar av föreningsstämman beslutat avgift, så har föreningar bildade vid en lantmäteriförrättning en unik möjlighet; en samfällighetsförening kan direkt ansöka om verkställighet hos Kronofogden, eftersom debiteringslängden med föreningens beslut om uttaxering utgör en så kallad exekutionstitel, det vill säga har samma verkan som en domstols dom. Hur processen går till beskrivs nedan. Först skall dock framhållas att även om en ansökan om verkställighet kan initieras direkt efter den av stämman bestämda förfallodagen, så är det att rekommendera att innan så sker åtminstone en påminnelse om vägavgiften skickas. Det kan ju vara ett rent förbiseende att avgiften inte betalats och den som slarvat bör få chansen att rätta till det innan Kronofogden knackar på dörren.

Formalian är viktig

För att Kronofogden ska besluta om verkställighet ska vissa formella krav vara uppfyllda.

Till ansökan ska biläggas föreningens stadgar, registreringsbevis eller annan handling som visar vem eller vilka som är firmatecknare, protokoll från stämman där beslutet om uttaxeringen fattades samt debiteringslängden.

Utgifts- och inkomststaten, det vill säga föreningens budget, ska ha godkänts av föreningsstämman, vilket måste framgå av stämmoprotokollet.

Debiteringslängden ska ha varit framlagd vid föreningsstämman. Se till att detta alltid antecknas i stämmoprotokollet och gärna intygas på debiteringslängden. Stämman behöver däremot inte fatta ett formellt beslut att godkänna själva debiteringslängden.

Debiteringslängden ska visa det sammanlagda belopp som ska uttaxeras, vilket belopp som ska betalas av varje medlem och när betalning ska ske.

Uttaxeringen måste vara rättsligt bindande, det vill

Väghållare fick rätt mot

En av REV:s medlemmar fick nyligen ett besked från Kronofogden, som upplevdes som en riktig kalldusch. Efter att tvingats vända sig till Kronofogden för hjälp, när en medlem inte betalat sin vägavgift, och lagt ut för den avgift som Kronofogden tar för sin handläggning, blev det slutliga beskedet att kronfogdens avgift inte kunde ersättas. "Varför skall vi ta hjälp av Kronofogden, när det bara kostar oss pengar?", var den berättigade frågan till REV:s experter.

Fel vid auktionen

Efter utredning visade det sig att Kronofogden hade hanterat föreningens anspråk på vägavgift korrekt i sakägarför-

teckningen vid den exekutiva auktionen av fasttigheten; i förmånsrättsordning direkt före bankernas fordran på in-teckningslån. Men, den avgift som väghållaren betalat för att få sin fordran handlagd lades sist i förmånsrättsordningen, med påföljd att den inte kunde ersättas när pengarna från auktionen fördelades. Vid fråga om hanteringen varit korrekt hävdade tjänstemän hos Kronofogden att så var fallet.

REV hjälper till

Resultatet vid en exekutiv auktion kan överklagas, men här fick REV:s medlem istället rådet att avstå från ett sådant förfarande, eftersom en överklagandeprocess både kan vara tidskrävande och krånglig. Istället begärde föreningen skadestånd med REV:s hjälp; skadestånd av staten med 600 kr, motsvarande den avgift som föreningen inte fått

säga följa andelstalslängden. Kronofogden kan inte driva in avgifter som baseras på frivilliga överenskommelser medlemmarna emellan och som ligger utanför anläggningsbeslutet.

Kronofogden hanterar ansökan först efter att föreningen betalat, eller förbundit sig att betala myndighetens avgift för hanteringen. Även denna avgift skall påföras den betalningsskyldige, så föreningen ska senare kunna få tillbaka sitt utlägg (se artikeln härintill). Om den betalningsskyldige inte kan betala det som fordras, så kommer till slut fastigheten att utmätas och i sista hand försäljas på exekutiv auktion, varvid föreningens fordran på vägavgiften och sina utlägg för Kronofogdens hantering ligger med förmänsrätt före eventuella in-teckningslån med panträtt i fastigheten. Utmätning är även möjlig om fastighetsägaren skulle vara bosatt utomlands, eftersom den fasta egendom i Sverige är det som är föremål för åtgärden.

Gör om – gör rätt

Om något har blivit fel vid hanteringen, t.ex. om debiteringslängden inte funnits tillgänglig på stämman, eller innehållet i den inte motsvarar de krav som ställs i lagen (se ovan), kan föreningen göra om uttaxeringen. Antingen så tas hela uttaxeringsbeslutet om på ny stämma, det vill säga att budgeten för den aktuella perioden antas på nytt, eller så läggs bara en ny, rättad debiteringslängd fram på stämman, varvid en korrekt uttaxering är för handen. Frågan att anta den tidigare budgeten, eller att bara en ny, rättad debiteringslängd kommer att framläggas, bör ha en egen punkt på dagordningen och i kallelsen. Det kan också vara

lämpligt att styrelsen i samband med kallelsen skickar med ett följebrev som kortfattat förklarar varför beslutet behöver tas om; oftast så har ju de flesta medlemmar redan betalat sin avgift och dessa inbetalda medel kan i så fall behandlas som förskott i den nya, rättade debiteringslängden.

När är uttaxeringen rättsligt bindande?

Föreningens debiteringslängd ska grundas på de andelstal som finns registrerade hos lantmäterimyndigheten. Om ett icke registrerat andelstal har använts, kan debiteringen angripas antingen genom en talan om rättelse, eller klander hos Mark- och miljödomstol, eller genom en invändning mot verkställigheten hos kronfogdemyndigheten och tingsrätt. Föreningen kan inte vinna en sådan tvist, varför det är av yttersta vikt att endast begära verkställighet med debiteringslängd som grundas på de registrerade andelstalen. En korrekt uttaxeringsprocess med de registrerade andelstalen som grund för debiteringslängden leder till ett för föreningsmedlemmarna rättsligt bindande beslut.

Vill du veta mer?

Mer information finns på REV:s medlemssida, www.revriks.se. Där finns bl.a. en handledning om ansökan verkställighet och uttaxeringsprocessen som Kronofogdemyndigheten och REV tillsammans har tagit fram. Där finns även checklistor och mallar. Kontakta REV:s kansli om ni behöver ytterligare rådgivning.

Text: Stéphanie Forsmark och Uno Jakobsson

” *Kronofogden kan inte driva in avgifter som baseras på frivilliga överenskommelser medlemmarna emellan...*

kronofogden

ersatt. Med påstående om felaktig myndighetsutövning skickades kravet till Kronofogden för vidarebefordran till den instans som handlägger krav mot staten, Justitiekanslern, JK. I detta fall så skickades dock aldrig ärendet vidare till JK, utan Kronofogden erkände felaktigheten och löste ärendet genom att enkelt istället befria föreningen från grundavgiften. Och med en ursäkt för den felaktiga hanteringen så fick föreningen så till slut rätt!

Text: Uno Jakobsson

Lägesrapport Finlandsmodellen

Hur ska samfällighetsföreningarna själva kunna ompröva sina andelstal?

Bakgrund

REV verkar för att få ner kostnaderna för omprövningsförrättningar och har tillsammans med Lantmäteriet tagit fram exempel på hur sådana förrättningar kan göras med nuvarande lagstiftning när föreningarna bistår lantmätaren så långt möjligt i förrättningsarbetet, se REVs hemsida under "Informationshäften".

REV har gått vidare med att se om inte samfällighetsföreningarna själva kunde besluta om ändringar av andelstalen i de gemensamhetsanläggningar som föreningen förvaltar. Om det var möjligt skulle andelstalsförteckningen alltid kunna vara ajour, utan stora kostnader för godkännande och registrering i Fastighetsregistret. För att möjliggöra detta krävs att Anläggningslagen ändras på några punkter.

Under 2012 har REV tagit fram ett PM som beskriver vilka lagändringar som behövs. Två riksdagsmän har motionerat om

lagändringen med REVs PM som grund. En enkät hösten 2012 till föreningarna visade tydligt att förslaget stöds av nästan alla föreningar.

Ytterligare en motion om Finlandsmodellen har lämnats in under hösten 2013.

Hemställen till Regeringen

Under 2013 har REV tagit hjälp av två konsulter som hjälper REV vid kontakter med politiker och departement så att föreslagen lagändring ska komma till stånd.

Konsulterna har sammanställt det material som samlat in i "PM Finlandsmodellen: En svensk lösning" daterad 2013-11-08.

På bilden överlämnar REVs vice ordförande Mikael Näslund REVs hemställan om att lagstiftningen ändras till Justitiedepartementets Magnus Hermansson. Hemställan med två bilagor finns att läsa på REVs hemsida www.revriks.se.

Text: Nils Blohm

Kostnadsfri juridisk rådgivning till REVs medlemmar,
kontakta REVs kansli 08-20 27 50 för ärendenummer.

Lindhés Advokatbyrå AB

Särskild inriktning mot:
fastighetsrätt, vägjuridik, miljöskador,
boutredningar och arvsrätt.

info@lindhes.se • www.lindhes.se

Riddarg. 35-37
114 57 Stockholm

Karin
Hammarlund

I samarbete med REV
sedan 1968

Tel 08-
723 15 00

Bengt
Nydahl

HYLTEBRUKS SKYLTT AB

Din totalleverantör av trafiktekniska produkter

Beställ vår broschyr! **SNÖKÄPPAR & SANDLÅDOR M.M.**

Tel. 0345-109 70, Fax. 0345-172 70
E-post: info@hyltebruksskylt.se, hemsida: www.hyltebruksskylt.se

Winväg

Webbväg

**FASTIGHETS- OCH
ÄGARUPPGIFTER FRÅN
LANTMÄTERIET**

Ta hjälp av datorn för din vägförvaltning

Med mångsidiga Winväg och WebbVäg programmen kan Du sköta förvaltningen från början till slut:

- Skriva ut medlems- och fastighetslängd, möteskallelse, namnetiketter och medlemsbrev.
- Göra upp debiteringslängd och skriva ut fakturor, påminnelser och momsrapport.
- Sköta hela bokföringen snabbt och enkelt.
- Läs in fastighets- och ägardata från Excel (t ex. fastighets- och ägardata anskaffade från Lantmäteriet)
- Med hjälp av Postningstjänsten kan du lätt och enkelt sända föreningens fakturor och möteskallelser. Tjänsten innehåller utskrift, kuvertering, frankering och leverans av breven till postens fördelningscentral.

Mångsidiga egenskaper:

- o Sektioner o Bokföring o Postningstjänst o Fakturor
- o Kallelser o Närvarolista o Debiteringslängd o Fakturajournal
- o Momsrapport o och mycket mera...

Winväg

Windows-program i din dator

Med Winvag kan du också:

- Göra en projektplanering för grundinvesteringar, underhåll o.dyl. samt följa upp förverkligandet
- Använda tonkilometermetoden för enhetsuträkning och korrigeringar

Tilläggstjänst: Hemsidestjänst

Läs mera till höger

**Läs mera och beställ:
www.winvag.com
www.webbvag.com**

Webbväg

Webbaserat program i "molnet"

Fungerar också med Mac, Linux osv.
Säkerhet: Automatisk säkerhetskopiering och krypterad anslutning mellan användare och servern.

Webbväg innehåller också en hemsidestjänst:

- Färdiga och lättanvända sidlayouter.
- Innehållet kan editeras när som helst.
- Möjlighet att infoga egna bilder på sidorna. Innehåller också ett bildgalleri.
- Möjlighet att lägga in dokument som skyddas av lösenord för enbart medlemmar.
- Flera alternativ för färger och stilarter.
- Kontaktblankett.

Ta kontakt

E-post: sales@matriset.se Ring till 0734-25 52 89

Matriset Ab
www.matriset.se

Vi har över tjugo års erfarenhet av förvaltning av enskilda vägar och programproduktion för branschen.
Välkommen som kund till oss!

Kurs för styrelseledamöter i vägorganisationer

Nedan presenteras vårens kurstillfällen – både **kurs del I och del II**.
Kurs del I håller REV tillsammans med Lantmäteriet och Trafikverket. Kurs del II är en fördjupningskurs som endast REV håller i.

KURS I "UTBILDNING FÖR STYRELSELEDAMÖTER I VÄGORGANISATIONER"

Utbildning tillsammans med Lantmäteriet och Trafikverket. Kursens mål är att deltagarna efter denna genomgång skall ha god kännedom om formella grunder avseende förvaltningsfrågor, väg- och trafiktekniska frågor, statsbidragsfrågor, lagar och förordningar.

Enklare förtäring och kursdokumentation ingår.

Kursen är på kvällstid mellan kl 18:00 – ca 22:00.

Kursavgift 720:-/deltagare inkl moms.

KURS II "FÖRDJUPNINGSKURS FÖR STYRELSELEDAMÖTER I VÄGORGANISATIONER"

Kursen innehåller bl a en fyllig del av förvaltningsfrågor, aktuella rättsfall berörande enskild väg samt mycket nyttiga råd och anvisningar gällande barmark- samt vinterunderhåll. Med kursmaterialet följer flera exempel och mallar som kommer väl till användning för den enskilda väghållarens vägskötsel och föreningsadministration. Enklare förtäring och kursdokumentation ingår. Kursen är på kvällstid mellan kl 18:00 – ca 22:00.

Kursavgiften är 720:-/deltagare inkl moms.

KURSORT	DATUM	LOKAL
Sundsvall	02-apr	Scandic Sundsvall Nord
Borlänge	03-apr	Quality Hotel Galaxen
Piteå	10-apr	Pite Havsbad
Åre	22-apr	Holiday Club Hotels
Funäsdalen	23-apr	Funäsdalen Berg & Hotell
Stockholm	23-apr	Klara Konferens
Göteborg	23-apr	Hotel Riverton
Eskilstuna	24-apr	Clarion H. Bolinder Munktel
Säffle	29-apr	

KURSORT	DATUM	LOKAL
Bollnäs DEL II	29-apr	Scandic Bollnäs
Motala	06-maj	Best Western Motala Statt
Stockholm DEL II	06-maj	Klara Konferens
Jönköping	07-maj	Elmia Meetings
Malmö	08-maj	Scandic Segevåg
Falköping	08-maj	Hotell Falköping
Göteborg DEL II	13-maj	Hotel Riverton
Malmö DEL II	20-maj	Scandic Segevåg

Boka er på vår hemsida, www.revriks.se, under fliken "Kurser" alternativt mejla in till kansliet@revriks.se. Ange Föreningens namn (ev medlemsnr hos REV), namn på deltagare, fullständig fakturaadress, vilken ort ni vill gå kurs i samt mejladress dit bekräftelse kan skickas. Obs! Ej avbokad plats senast dagen innan kursdatum – debiteras fullt pris!

Skynda att boka er då det finns *begränsat antal platser* på respektive ort!

Varmt välkomna!

www.ccdemolition.se

Lugn, vi har lösningen

Dammbindning med CC road i färdigblandad lösning har en rad fördelar jämfört med salt i fast form. Bland annat är lösningen enklare att sprida jämnt över vägbanan och tränger också ner bättre i vägens slitlager. Detta minskar åtgången, vilket ger lägre totalkostnader. Läs mer på www.tetrachemicals.com

TETRA CHEMICALS EUROPE AB

P.O. Box 901 • 251 09 Helsingborg • Tel 042-453 27 00
Fax 042-453 27 80 • www.tetrachemicals.com

Utgivningsplan

Bulletinen

Nr 1 - 2014

Sista bokningsdag .....prel 27 jan
Annonsoriginal ..... prel 10 feb
Utgivning ..... prel 18 mars

Nr 2 - 2014

Sista bokningsdag ..... prel 2 maj
Annonsoriginal ..... prel 7 maj
Utgivning .....prel 4 juni

Nr 3 - 2014

Sista bokningsdag ..... prel 1 aug
Annonsoriginal .....prel 11 aug
Utgivning ..... prel 3 sept

OPTIMUS ADVOKATBYRÅ AB

SPECIALISTKOMPETENS INOM FÖRENINGSRÄTT OCH FASTIGHETSÄTT
SAMT JURIDIKEN FÖR ENSKILDA VÅGAR OCH JAKT.

ADVOKAT
UNO JAKOBSSON

WWW.OPTIMUSADVOKAT.SE
08-718 36 00

JUR KAND
HÅKAN WEBERYD

FARTHINDER • SKYLTAR
AVSTÄNGNINGSMATERIAL • SPEGLAR

och mycket mer till din förening!

Ring oss på 031-99 70 90

Returadress:
REV, Riksförbundet Enskilda Vagnar
Riddargatan 35-37, 114 57 Stockholm

POSTTIDNING B

1 1 1 0 1 3 4 0 0

Har du bekymmer med din bro?

Ring oss: Kurt Johansson 070-322 55 59
eller Anders Wiik 070-625 71 90

@ Kurt: stabil.betong@mail.bktv.se
Anders: wiik.stabilbetong@gmail.se

Vi utför reparationer av alla typer av broar i mälarmråden samt Gästrikland och Dalarna. Stenvalvbroar, betongbroar, samverkansbroar (stål med träöverbyggnad), plåttrummor och betongtrummor. Vi utför även olika typer av betongreparationer, bl a med sprutbetong.

ÄR DET HAN
MED RÖDA KÄPSEN?

BYTT ÄGARE?

HEIÄR HAN
LASSE ELLER
HASSE?

Gör administrationen av din väg enklare.

VägFas är ett skräddarsytt program för vägföreningar och vägsamfälligheter. Det underlättar bland annat din fakturering och hantering av betalningar och medlemsavgifter. Besök vagnu.se och prova själv.

 VÄG Nu